

Saimaan ammattikorkeakoulu
Kuvataide Imatra
Kuvataiteen koulutusohjelma

Saimi Suikkanen

Honour My Curves

Opinnäytetyö 2017

Tiivistelmä

Saimi Suikkanen
Honour My Curves, 30 sivua
Saimaan ammattikorkeakoulu
Kuvataide Imatra
Kuvataiteen koulutusohjelma
Opinnäytetyö 2017
Ohjaajat: kuvataiteilija Aura Hakuri ja taidekriitikko Hannu Castrén

Opinnäytetyössä pohdittiin naisruumista ja siihen liittyviä ongelmia, niin taidehistorian kuin vallitsevan kulttuurinkin kautta.

Opinnäytetyön taiteellisena osiona toteutettiin maalaussarja *Honor My Curves*. Maalaussarjassa tutkittiin ja kuvattiin naisruumista normeista poikkeavalla tavalla. Sarjan maalaukset on tehty öljyväreillä paperille.

Opinnäytetyön kirjallisessa osiossa käsiteltiin lyhyesti naiskuvaa taiteessa. Osiossa pohdittiin naisruumiin kuvaamisen rajoittamiseen liittyviä tekijöitä ja nykytaiteilijoiden vastauksia kyseisiin ongelmiin. Naisruumiiseen liitettyjä ongelmia pohdittiin myös yhteiskunnallisista näkökulmista, esimerkiksi ruumiin koon ja seksuaalisen lukutavan kautta. Kirjallisessa osuudessa sivuttiin myös populaarikulttuurin naiskuvaa. Tekstin lopussa kuvataan taiteellisen osuuden synty- ja tekoprosessia.

Asiasanat: naisruumis, feminismi, maalaus

Abstract

Saimi Suikkanen
Honor My Curves, 30 Pages
Saimaa University of Applied Sciences
Faculty of Fine Arts Imatra
Degree Programme in Fine Arts
Bachelor's Thesis 2017
Instructors: Ms Aura Hakuri, Artist and Mr Hannu Castrén, Art Critic

The thesis work discussed the female body and problems associated to it. The subject was examined through art history and the prevailing culture.

The artistic part of the thesis work is a painting series called *Honour My Curves*. It depicts female body from a non-normative angle. Paintings are painted with oil colours on paper.

The purpose of the written part was to point out differences in which the female body has been depicted compared to the male body. The text examines art-works of the female body from art history to contemporary art. The written part also discussed the problems related to the female body in our culture.

Keywords: the female body, feminism, painting

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Taide ja naisruumis.....	5
2.1	Naiset silmäruokana taidehistoriassa	6
2.2	Tabuja rikkova nykymaalustaide.....	8
2.3	Läski abjektiona	11
3	Naisruumis ja nykyhetki	14
3.1	Paino rajana.....	14
3.2	Seksuaalinen naisruumis.....	16
3.3	Lihavat naiset populaarikulttuurissa.....	17
4	Maalausarja Honor My Curves.....	19
4.1	Minä mallina.....	19
4.2	Asenne ja leikkisyys kuvissa.....	20
4.3	Paheelliset pyllyt	22
4.4	Tekotapa ja materiaalit aiheen tukena	24
5	Lopuksi.....	27
	Kuvat.....	28
	Lähteet.....	29

1 Johdanto

Opinnäytetyöni Honor My Curves kirjallisessa osiossa käsittelem naisten kuvaamista taiteessa, niin taidehistoriassa kuin nykytaiteessakin. Tuon esille nais-taiteilijoiden tekemiä teoksia, jotka kyseenalaistavat normatiivisia näkemyksiä naiseudesta. Kirjallisessa osiossa esiin nostamani teokset tukevat feminististä näkökulmaa.

Aluksi käsittelem naisten kuvaamista mieskeskeisessä taidehistoriassa ja nais-ten tekemiä vastanäkemyksiä nykytaiteessa. Lisäksi pohdin, miten miesten ra-kentama naiskuva muuttuu naistaiteilijoiden käsissä erilaiseksi.

Kolmannessa luvussa pohdin naisruumiin ongelmia nykyhetkessä. Käsittelem naisruumiin kokoon ja seksuaaliseen lukutapaan liittyviä teemoja. Myös popu-aarikulttuurin naiskuvat saavat osionsa tekstissä.

Neljännessä luvussa käsittelem opinnäytetyöhöni johtaneita tekijöitä ja itse to-teutustapaa. Pääteoksina kirjallisessa osiossani ovat olleet Lynda Neadin The Female Nude ja Hannele Harjusen ja Katariina Kyrölän toimittama Koolla on väliä!

Opinnäytetyöni taiteellinen osio Honor My Curves -maalaussarja koostuu pape-rille maalatuista öljyvärimaalauksista. Maalauksissa olen kuvannut omaa ruu-mistani ekspressiivisellä otteella. Teoskokonaisuus esitetään Imatran Taidemu-seossa 21.4.- 6.5.2017.

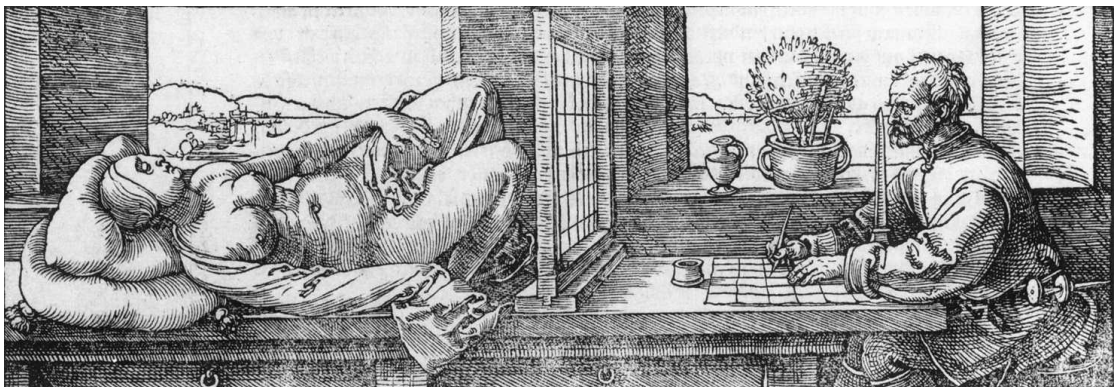
2 Taide ja naisruumis

We are all male in the mirror (Wallace 2004, 83).

Lainaus kuvaa hyvin sitä, miten länsimainen kulttuurimme on rakentunut. Vuo-sisatojen ajan on ollut vain yksi näkökulma siitä, miten naisia on kuvattu – mie-hen näkökulma. Miehet ovat olleet pääosassa taidehistoriassamme, joten he ovat myös päättäneet, miten naisia kuvataan. Valitsemalla malleja, jotka miellyt-tävät heidän silmäänsä esteettisesti, he ovat muokanneet myös itse naiskuvaa.

2.1 Naiset silmäruokana taidehistoriassa

Kirjassaan *the Female Nude* Lynda Nead käsittelee naisten kuvaamista länsimaisessa taidehistoriassa. Neadin mukaan Dürerin etsaus *Draughtsman Drawing a Nude* (1538) on hyvä esimerkki siitä, miten eri tavalla naisia ja miehiä kuvataan länsimaalaisessa kulttuurissa (Kuva 1). Vasemmalla puolella piirustusta on pöytä, jonka päällä alaston nainen makaa. Naisen toinen käsi lepää hänen reitensä päällä, ja osoittaa samalla hänen genitaalialuettaan masturbointiin liittyvällä eleellä. Naisen takana on ikkuna, josta näkyy rauhallinen ja kaunis maisema. Toisella puolella pöytää on mies piirtämässä naista kehystetyn lasin läpi. Miehen puolella on teräviä, vertikaalisia muotoja, mitkä viittaavat miehen aktiiviseen osuuteen sommitelmassa. Mies siis katsoo naista kehystetyn lasin läpi, jolloin naisesta ikään kuin tulee miehen rakentama kuva. (Nead 1992, 11.)

Kuva 1. Dürer, Albrecht, *Draughtsman Drawing a Nude*, 1525 (Wikiart Home Page 2017)

Taiteessa naisia on aina kuvattu eri tavoin kuin miehiä. Kuten Dürerinkin etsauksessa, naiset kuvataan usein pehmeitä muotoja ja rauhallisia attributteja korostaen. Sen sijaan miehet kuvataan usein aktiivisina tekijöinä. Kaisa Pulakan (2015) kirjoittamassa artikkelissa *Lihankäsittelijä-miehen pöydässä* nainen on jälkiruoka, kerrotaan hyvin, miten eri tavoin miestä ja naista kuvattiin esimerkiksi ruokapöydässä. Jos kyseessä olivat suuret pidot, teoksessa kuvattiin iloinen miesjoukko pöydän ympärillä. Naisten syöminen tapahtui jossain piilossa, mielusti perheen kesken.

Tästä hyvä esimerkki on Claude Monet'n maalaus *Aamiainen* (1868). Maalauksessa naiset ovat ruokailutilassa, osa seisten tai istuen, ja pöydän ääressä on lapsi. *Aamiainen* on katettu pöytään ja tunnelma on rauhallinen. Yksi paikka

pöydästä on kuitenkin tyhjänä, ja lautasen viereen aseteltu sanomalehti viittaa perheen päähän, eli miehen, puuttuvan. Täydellinen perheidylli odottaa viime silaustaan.

Jos nainen on kuitenkin päästetty miesten kanssa pöydän ääreen, hänet kuvataan heti eri tavalla. Naisen vaatteet vähenevät ja hänen kehonsa taipuu kaarelle eroottisesti. Hän saattaa jopa istua pöydällä, kuin yksi ruokalajeista. Mikäli nainen esitetään syömässä yksin, hänestä kuoriutuu eroottinen ja himokas hahmo. Varsinkin makeaa syödessään naiset usein kuvataan vähemmissä vaatteissa ja posket punottaen. Yksin syövä nainen on aistihalujen vietävissä ja paheellinen. Tällaiset oletukset näkyvät edelleen erityisesti mainonnassa. (Pulakka 2015.)

Aivan toisenlaisen kuvan naisen ruokahetkestä antaa suomalaisen naistaiteilijan Elin Danielson-Gambogin tekemä maalaus. Maalauksessa Päättynyt aamiainen (1890) nuori nainen istuu pöydän ääressä, nojaten pöytää vasten ja polttaa tupakkaa. Naisen olemus on heti uhmakkaampi ja itsenäisempi. Maalauksen tekoaikaan naisasialiike nosti päätään Suomessa, ja maalaus ottaakin kantaa naisten vanhojen roolien kumoutumiseen (Konttinen 2010, 203).

Guerilla Girls taiteilijaryhmän suunnittelema tienvarsimainos kertoo tilastoja naisten esiintymisestä taiteessa. Sen mukaan vuonna 1985 alle 5 % Metropolitan Museum of Art:n modernin taiteen kokoelmien taiteilijoista on naisia, mutta yli 85 % alastonmaalauksista kuvaa heitä (Kuva 2) (Guerrilla Girls 2017). Ovatko naiset sitten olleet vain silmäruokana taiteessa? Taidekriitikko John Berger (1991, 54) väittääkin, että länsimaisen taidehistorian alastonmaalaukset ovat suunnattu miehille. Hän on huomannut, että muista länsimaalaisen taiteen aiheista poiketen alastonmaalauksissa ei usein ole aktiivista tekijää, eli päähenkilöä. Maalausten päähenkilö onkin oletettu katsoja. Tämän takia alasti oleva nainen katsoo usein viettelevästi kohti oletettua katsojaa – miestä.

Kuva 2. Guerrilla Girls, Do Women have to be Naked to get into the Met. Museum? 1985, (Guerrilla Girls Home Page 2017)

Naisten kuvaamista eri tavalla ei kuitenkaan selitä vain silmäruokana oleminen. Historiallisesti katsottuna nainen on ollut toisarvoisessa roolissa, niin filosofias-
sa kuin uskonnossakin. Jo raamatun tarina naisen luomisesta kertoo, miten Ee-
va luotiin vain täyttämään Aatamin, ensisijaisen ihmisen, riittämättömyyttä
(Nead 1992, 18). Länsimaalaisessa kulttuurissa halutaan usein asettaa suku-
puolet toistensa vastakohtiksi. Tämä ajattelukaava on entisestään vahvistanut
naisten erilaista kuvaamista miesvaltaisessa taidejärjestelmässä.

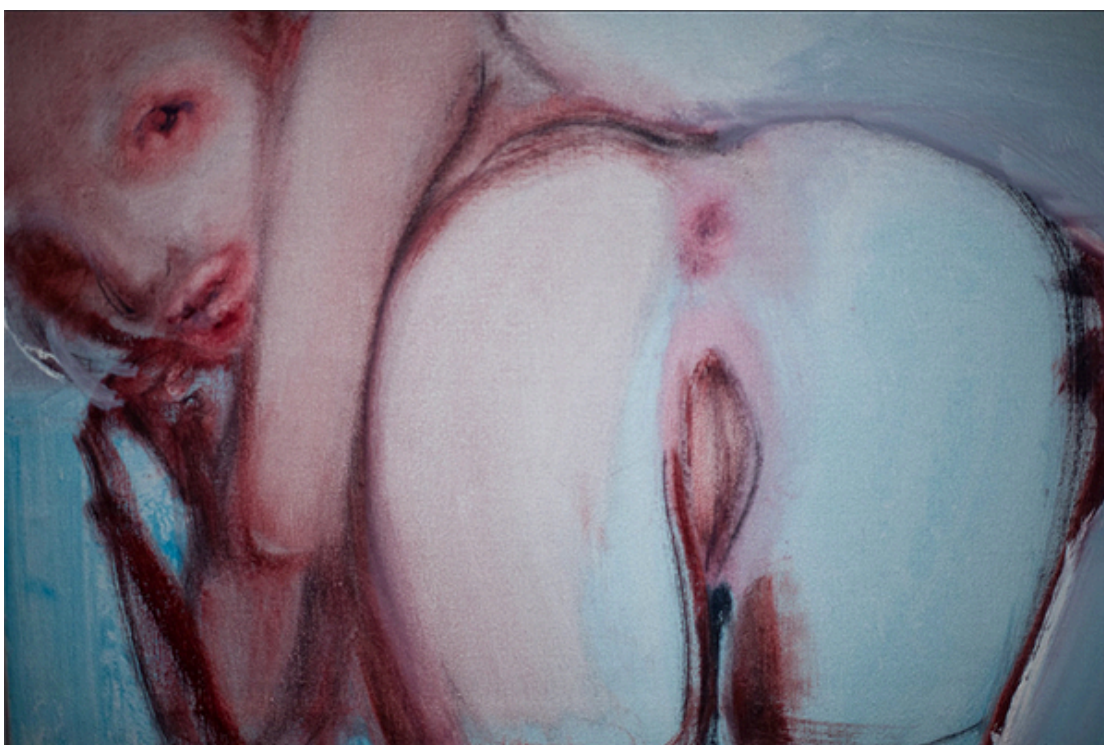
2.2 Tabuja rikkova nykymaalaustaide

Nykytaiteessa naiset ovat päässeet aikaisempaa enemmän esille, ja luoneet
taidetta omasta näkökulmastaan. Feministinen taide syntyi 1960-luvulla vas-
taiskuna miesten luomalle taiteelle. Sen tarkoitus ei ole ollut vain rikkoa miesten
luomaa kaavaa, vaan kuvata naiseuden monimuotoisuutta, niin rodun, yhteis-
kuntaluokan, kuin seksuaalisuuden monimuotoisuuden näkökulmasta (Nead
1992, 60 - 62).

Tässä kappaleessa käsittelen kahden taidemaalarin Marlene Dumas (s.1953)
ja Chantal Joffen (s.1969) maalauksia naisen seksuaalisuuden representoimi-
sen näkökulmasta. Marlene Dumas on etelä-afrikkalainen maalari, joka on tun-
nettu poliittisesta otteestaan teoksissaan. Teostensa kautta hän käsittelee aihe-
ita, kuten kuolema, rasismi ja seksismi. Dumas käyttää usein teostensa lähtö-
kohtana lehtikuvia, joita hän kerää lukuisista eri lähteistä. Englantilainen taide-
maalari Chantal Joffe on käyttänyt myös lehtikuvia, varsinkin mainos- ja porno-

kuvia, teostensa pohjana. Joffe on tunnettu myös lukuisista omakuvistaan, joissa hän kuvaa omaa kehoaan varsin ironiseen sävyyn.

Marlene Dumasin maalauksessa Miss Pompadour (1999) on kuvattu nuori nainen, maalattuna vaaleanpunaisilla sävyillä vaaleansinistä taustaa vasten (Kuva 3). Maalaus on karkkimainen ja kepeä. Nainen on kuitenkin polvillaan ja hänen takapuolensa osoittaa kohti katsojaa. Näyttää siltä, kuin nainen painaisi kehoaan lasia vasten, sillä hänen genitaalialueensa ja peräaukko näkyvät selkeästi. Naisen kasvoilla on viaton, mutta tyytyväinen ilme. Aivan kuin hän nauttisi kehonsa esittämisestä muille. Maalaus ja sen teema on saanut inspiraationsa Francois Boucherin maalauksesta La Morphise (1752). Teoksessa Louis XVI:n yksi rakastajatar makaa sohvalla, samankaltaisin vaaleanpunaisin sävyin maalattuna. Dumasin maalauksen nimi viittaa myös tähän teokseen, sillä Louis XVI:n yhtä rakastajataria kutsuttiin Miss Pompadouriksi. (Boogerd, et al. 1999, 167.)

Kuva 3. Marlene Dumas, Miss Pompadour, 1999 (Johannes Vermeer Prijs 2016)

Naisten genitaalialueiden, ja varsinkin peräaukon kuvaamisen, koetaan rikko-
van naisruumiin soveliaan esittämisen rajoja. Feministitaiteilijat 1960- ja 1970-
luvuilla alkoivat rikkoa salaperäistä patriarkaalista mielikuvaa naisruumiista tai-

teensa kautta. He tekivät kokeiluja kehotaiteen ja vaginaalisten kuva-aiheiden saralla, ja tekivät aiemmin näkymättömissä pidetyt naisruumiin osat näkyviksi.

Ikonisin esimerkki vaginaalisten kuva-aiheiden käytöstä on Judy Chicagon installaatio *The Dinner Party*. Installaatiossa on aseteltu kolmion muotoiselle pöydälle 39 uniikkia kattausta kuvastamaan, niin mytologisia kuin historiallisiakin, naisia. Jokaisessa kattauksessa on henkilön mukaan kirjailtu kaitaliina, aterimet ja uniikki posliinimaalattu lautanen, jonka muotokieli viittaa vaginaan (Kuva 4). (Nead 1992, 65.)

Kuva 4. Judy Chicago, *The Dinner Party*, 1979 (Judy Chicago Home Page 2017)

Teos herätti aikanaan suurta vastustusta, sillä se koettiin liian hävyttömänä. Naiseuden liittäminen vain yhteen attribuuttiin, hänen vaginaansa, herätti aiheutetusti närää myös feministien piirissä. On kuitenkin kiinnostavaa, miten eri tavalla taidekentällä suhtaudutaan naisten tekemiin seksuaalisuuteen viittaaviin teoksiin. Onhan taidehistoria tunnettu monien miestaiteilijoiden tekemistä maalauksista rakastajistaan. Miestaiteilijoiden tekemät seksuaalissävytteiset teokset onkin nähty luonnollisena seksuaalisuuden itseilmaisun ja taiteellisen taituruu-

den yhteen sulautumana. Naistaiteilijoiden kohdalla tällainen seksuaalisuuden ilmentäminen taiteessa on kuitenkin nähty paheellisena. (Nead 1992, 65 - 66)

Teossarjassa nimeltä Stripping Girls Dumas on maalannut striptease-esiintyjä. Hän kuvailee striptease-esityksiä ”viettelyksen teatteriksi”, missä katsoja maksaa kiusoittelusta, nautinnon viivyttelystä (Boogerd, et al.1999, 137). Maalauksissaan hän on halunnut kuvata tätä halun voimaa ja esiintyjien valta-asemaa. Maalauksessa Miss January (1997) on kuvattu nainen seisaallaan katsomassa suoraan katsojaa kohti. Naisella on päällään vain läpinäkyvä musta paita ja yksi sukka oikeassa jalassaan. Nainen näyttää olevan striptease-esityksen tähti. Maalauksesta huokuu valta, joka tällä naisella on – hän voi lopettaa show’nsa milloin ikinä hän haluaa, jättäen katsojat haluamaan lisää.

Dumasin tapaan Chantal Joffe on käyttänyt pornografista kuvastoa maalauksensa pohjana. Hän sanoo olleensa nuorempana kiinnostunut pornoa ympäröivästä politiikasta. Pornografia on myös alastonkuvien loppumaton lähde, mikä kiinnosti häntä maalauksellisesti. Joffen mukaan maalaamalla pornolehtien naisia hän toi heidät *eloon*, sillä valokuva oli *tappanut* naisten sielut. Kuvat myös katoaisivat, kun lehdet heitettäisiin pois. (The Guardian 2015.) Joffen maalaukset tältä ajalta ovat raikkaita, kirkkain värein tehtyjä ja samalla hyvin ekspressiivisiä. Teoksista puuttuu pornografiaan liitetty *syntisyys* ja *likaisuus*. Maalaukset ovat enneminkin leikkisiä – kuten Dumasin Miss Pompadour.

Maalaamalla teoksia pornokuvien pohjalta, taiteilijat olisivat helposti voineet vain jatkaa samaa naisia objektisoivaa kaanonin. Tärkeää näiden taiteilijoiden tuotannossa on ennen kaikkea ollut se, että he ovat kuvanneet naisia seksuaalisesti aktiivisina tekijöinä, eikä katseenvangitsijoina. Teostensa kautta Dumas ja Joffe antavat myös arvon jollekin, mitä ei olla nähty arvokkaana – naisten mielihyvä.

2.3 Läski abjektiona

Jenny Saville (s.1970) on skotlantilainen maalari, joka on tunnettu jättimäisistä realistisista maalauksistaan, joissa hän kyseenalaistaa kehoon liitettyjä normeja. Esimerkiksi Savillen maalaus Plan (1993) käsittelee kauneuskirurgiaa ja länsimaisia kauneusihanteita. Maalauksessa on kuvattu nainen sammakkoper-

spektiivistä katsottuna. Nainen näyttää suurikokoiselta ja hänen kehoonsa on piirretty viivoja, samaan tapaan miten lääkärit merkkäavat leikattavat kohdat ennen rasvaimua. Nainen katsoo kohti katsojaa, ja kuvakulmasta johtuen hänen kehonsa mittasuhteet vääristyvät. Maalaus on rajattu hyvin tiukasti, eikä taustalle jää paljoa tilaa. Teoksen nainen näyttää ahdistuneelta, mutta samalla vihaiselta. Aivan kun hän ei mahtaisi mitään kauneusihanteiden sanelemalle pakolle. Teoksen nainen näyttää vahvasti Savillelta itseltään. Hän onkin myöntänyt käyttävänsä toisinaan itseään mallina, mutta ei koe teostensa olevan omakuvia. (Rowley 2005, 93). Teos saa heti henkilökohtaisemman sävyn, kun siitä tunnistaa Savillen, halusi hän sitä tai ei.

Savillen maalauksessa nimeltä Propped (1992) on kuvattu alaston nainen istumassa tuolilla (Kuva 5). Nainen on sijoitettu maalauksen keskelle ja hän puristaa reisiään. Tässäkin maalauksessa kuvakulma on alhaalta ylöspäin, mikä saa esimerkiksi hänen rintansa näyttämään suuremmilta kuin hänen päänsä. Naisella on ainoastaan valkoiset sirot kengät jalassaan, mikä saa hänen jalkansa näyttämään suuremmilta ja kömpelömmiltä kuin ne oikeasti ovat. Maalauksen päälle on raaputettu peilikirjoituksena teksti: *Jos me jatkamme puhumista tällä tavalla – niin kuin miehet ovat puhuneet vuosisatojen ajan, me hylkäämme toisemme*. Teksti on käänös kuuluisan feministiteoreetikon Luce Irigarayn tekstistä. Asettamalla tämän tekstin teokseensa, Saville alleviivaa sanomaansa: meidän tulisi unohtaa patriarkaaliset naiskuvaukset ja luoda oma versiomme kauneudesta.

Abjektitaiteessa taiteilijat rikkovat esteettisyyden ja hyväksyttävyyden rajoja. Useat feministitaiteilijoiden teokset voidaan liittää abjektitaiteen piiriin. Abjektitaide viittaa ruumiiseen ja ruumiintoimintoihin, rikkomalla ja uhkaamalla tunteistamme puhtaudesta ja soveliaisuudesta (Tate Modern 2017). Figuurien läskit rikkovat juuri tätä soveliaisuuden rajaa. Läski koetaan irralliseksi kehoon kulumattomaksi ja hävettäväksi asiaksi, josta täytyy päästä eroon tai piilottaa. Savillen maalauksissa läskit nousevat miltei teosten pääosaan. Teokset tuntuvat toisinaan jopa vaikeilta katsoa. Tällainen reaktio saakin meidät kyseenalaistamaan myös omia ajatuksiamme läskistä.

Kuva 5. Jenny Saville, *Propped*, 1992 (Saatchi Gallery 2017)

Chantal Joffe on tehnyt useita omakuvia, joissa hän esiintyy alastomana. Esimerkiksi teoksessa *Self Portrait With Hand on Hip*, Joffe seisoo alastomana kohti katsojaa toinen käsi lanteillaan. Teoksen tyyli on miltei naivistinen, ääriiviamaisen maalaustyylin ja epäloogisten mittasuhteiden takia. Joffen tapa maalata ja käyttää lähdemateriaaliaan on huoleton ja jollain tapaa humoristinen. Teos ei mitenkään kaunistele Joffea, mutta se ei vaikuta ankealtakaan.

Joffe toteaa Alastair Sooken haastattelussa, ettei häntä kiinnosta, miltä hän näyttää maalauksissaan. Hän haluaa mieluummin saavuttaa rehellisen ja bruttaalin sävyn, kuin maalata kauniita maalauksia. Maalaaminen on hänen mielestään vaikeaa, sillä olemalla rehellinen teoksissaan, tulee paljastaneeksi samalla paljon itsestään. (Sooke 2016.) Juuri rehellisyys ja itseironisuus tekevätkin Joffen maalauksista mielenkiintoisia. Maalaukset eivät fetisoi läskiä, vaan esittävät ihmisruumiin huolettomasti ja samaistuttavasti.

Käyttämällä itseään mallina Saville ja Joffe rikkovat myös perinnettä, jossa miestaiteilija kuvaa alastonta naista. Taidehistoriassa usein vaetetettu mies maalaa materiaaliaan eli alastonta naista. Myös taiteilijan ja mallin hierarkia, jossa taiteilija (mies) katsoo ylhäältä päin materiaaliaan (naista), on käännetty pääläelleen. (Rowley 2005, 94.)

3 Naisruumis ja nykyhetki

3.1 Paino rajana

Suorituskeskeisessä kulttuurissamme ulkonäön koetaan määrittävän yhä enemmän ihmisen arvoa. ”Ole paras versio itsestäsi” -hokemat kannustavat täydellisyyteen, ja jättävät ulkopuolelle kaikki, jotka eivät mahdu ihanteiden sisään. Lihavuus koetaan leimaavana varsinkin naisille, sillä ruumiin paino ja koko ovat nykyään naisruumiin hyväksyttävyyden kriteerejä. Vaikka lihavaa naisruumista onkin aikojen saatossa ihannoitu, 1900-luvulta lähtien hoikka kauneusihanne on ollut poikkeuksetta länsimainen normi. (Kyrölä & Harjunen 2007, 22.)

Feministifilosofi Susan Bordo on huomannutkin naisten hoikan koon olevan suoraan verrannollinen heidän yhteiskunnallisten oikeuksiensa kanssa. Esimerkiksi kun naiset alkoivat saada äänioikeuden länsimaissa, vaadittiin hyvin hoikkaa vartaloa. 1950-luvulla taas naisten yhteiskunnallisen tilan ollessa rajatumpi, heidän sallittiin olevan pyöreämpiä. Nykyään naisten päästessä korkeampiin virkoihin ja heidän saadessa enemmän valtaa, ovat kauneusvaatimukset tiukempia kuin koskaan aikaisemmin. (Kyrölä & Harjunen 2007, 22 - 23.)

Tiukat kauneusihanteiden rajat jättävät kuitenkin monet ulkopuolelle. On myös pystytty osoittamaan, ettei lihavuus yksinään ole niin suuri terveysriski, kuin annetaan ymmärtää. Esimerkiksi painoindeksin (englanniksi Body Mass Index) määrittelemät ”normaaliuden” rajat eivät ole lääketieteellisesti perusteltuja, sillä useiden tutkimusten mukaan vasta painoindeksin ylittäessä 30 (tai alittaessa 18,5) ennenaikaisen kuoleman riski kasvaa (Kyrölä & Harjunen 2007, 16 - 17). Silti mediassa paisutellaan usein lihavuudesta johtuvia terveysuhkia. Lihavuuden uhka onkin suurempi ongelma kulttuurisesta kuin lääketieteellisestä näkö-

kulmasta, sillä lihavuutta ei pidetä viehättävänä, etenkin naisilla. (Kyrölä 2007, 52.)

Lihavuus rajoittaa elämää enemmän sosiaalisesta näkökulmasta tarkasteltuna, sillä lihavuus koetaan kulttuurissamme usein epäfeminiiniseksi. Lihavat naiset saattavat ajatella, että heidän kuuluisi pudottaa painoaan, ennen kuin he kelpaavat kenellekään. Lihavuusaktivisti Charlotte Cooper toteaaakin, ettei arjessa ihmisiä lajitella mittaustulosten perusteella, vaan sen suhteen, kuinka paljon heidän ruumiinsa poikkeaa normista. Tämä selittää myös sen, miksi usein normaalipainoisetkin ihmiset kokevat olevansa ylipainoisia. (Harjunen 2007, 205.)

Kotimaisia naistenlehtiä tutkinut Minna McGill on huomannut lihaviin naisten puuttuvan naistenlehdistä miltei kokonaan. Vaikka vaikuttaakin siltä, että naistenlehdet ovat suunnattu juuri lihaville naisille niiden loputtomilla ruumiinmuokausjutuilla, lihavia naisia ei näy lehdissä lukuun ottamatta yksittäisiä teemanumeroita. Naistenlehtien laihdutusjutut ovat ennemminkin muistutuksia naisille heidän ruumiinsa kontrolloinnin tärkeydestä. Useimmat laihduttajat ovatkin normaalipainoisia. (Harjunen 2006, 186 - 188.)

Lihavuutta moralisoivaa ajattelutapaa haastaa esimerkiksi Fat studies eli suomeksi läskitutkimus. Läskitutkimus on ei-lääketeollinen tutkimusala, jonka avulla halutaan rikkoa ennakkoluuloja ja väärää faktoja lihavuudesta. Useat läskitutkijat kannattavat Health at any Size -ideologiaa, jossa painokeskeisyyden sijaan keskitytään terveellisten elämäntapojen lisäämiseen. (Kyrölä & Harjunen 2007, 303 - 304.)

Kauneushanteet ovat kuitenkin alkaneet muuttua myös sallivimmiksi. Kurvikas naisvartalo on alkanut saada näkyvyyttä pitkään vallinneen miltei rasvattoman kehoihanteen rinnalla. Jopa muotiteollisuus on alkanut herätä muuttuviin kauneuskäsityksiin. Esimerkiksi New Yorkin syksyn 2017 muotiviikoilla oli ennätysmäärä plusmalleja esittelemässä vaatteita (Chan 2017). Toisaalta kyseessä voi olla vain hetkellinen trendi, sillä ovathan kauneushanteet aina muuttaneet muotoaan.

Voidaanko lopulta ottaa vakavasti vaateteollisuuden tekosia, sillä kyseessä on aina jonkin asian myyminen. Tällaiset tapaukset ovat kuitenkin askeleita

oikeaan suuntaan. Monet ihmiset, varsinkin naiset, seuraavat mitä muotimaailmassa tapahtuu. Muokkaamalla tätä kuvastoa voimme ehkä muokata myös ihanteita.

3.2 Seksuaalinen naisruumis

Länsimaisessa kulttuurissa naisen alaston ruumis koetaan seksualisoituneempana kuin miehen. Eiväthän esimerkiksi naiset voi kävellä kadulla ilman paitaa, mutta miehet voivat. Myös julkisesti imettäminen nähdään toisinaan ongelmallisena, vaikka kyseessä on vauvan ruokkiminen. Sanna-Mari Paakko ja Elina Sorsa ideoivatkin #tissiviikko-kampanjan, jossa lataamalla kuvapalveluun valokuvan rinnoistaan, liiveissä tai ilman, naiset osallistuvat heidän rintojensa normalisoimiseen. Paakko ja Sorsa haluavat muistuttaa, että rinnat eivät ole verrattavissa sukuelimiin, joten niihin eivät päde samanlaiset siveellisyyssäännöt (Alroth 2016). Myös muut naisruumiin osat voidaan nähdä seksualisoituina. Esimerkiksi pitkät ja sileät jalat nähdään mainonnassa usein voimakkaasti seksuaalisina. Pelkkien säärien rajaaminen kuvaan riittää antamaan oletuksen, että kuvassa on ”kaunis” nainen (Rossi 2003, 37). Naisruumiin vähemmän objektisoinnin sijaan myös miesruumista on alettu kuvata yhtä esineellistetyksi. Karvattomien säärien sijaan miesruumiissa korostetaan esimerkiksi suuria rinta- ja vatsalihaksia.

Taideteoreetikko John Bergerin (1991, 46 - 47) mukaan naiset kasvatetaan lapsuudesta lähtien tarkkailemaan omaa käytöstään. Se, miltä he toisten ihmisten silmissä näyttävät, on vaikuttanut siihen, miten heidän koetaan onnistuneen elämässä. Naiset ovat pitkään eläneet miesten holhouksen alaisena, mikä on valmistanut heitä tällaiseen itsensä tarkkailuun.

Tästä johtuu myös neitsyt/huora -asetelma, eli naisten jaottelu joko neitseellisiin hahmoihin tai huoriin. Jos nainen pukeutuu ”paljastavasti” tai käyttäytyy perinteiselle naiselle sopimattomalla tavalla, hänet voidaan leimata huoraksi. Tällainen leimaaminen, eli slut-shaming, on tyypillistä myös naisten keskuudessa. Aina ei ole siis kyseessä vain miesten tekemä leimaaminen, sillä kulttuurimme saa myös naiset asettumaan toisiaan vastaan ja leimaamaan toisiaan.

Taiteilijaduo Tärhtäneet ämmät on vastannut länsimaisiin stereotyyppisiin kehoikäsiyksiin yhteisöteoksella Monokini 2.0. Teoksessa rintasyövän takia toisen rintansa menettäneille naisille suunniteltiin uimapuvut, jotka eivät yritä peittää heidän kehonsa ”vajavaisuutta”. Uima-asut ovat uniikkeja ja jokainen niistä on eri muotisuunnittelijan tekemä. Teos juhlistaa rohkeutta ja kauneuden monimuotoisuutta. Naisen kehossa rinnat koetaan tärkeänä feminiinisenä tekijänä. Niiden väärä koko, usein pienuus, tai puuttuminen nähdään suurena ongelmana. Teoksessa naisten rintojen puuttumista ei kuitenkaan yritetä peitellä mitenkään – päinvastoin, puuttuvan rinnan kohdalla on usein reikä kankaassa ja leikkausarpi näkyy selvästi kaikille (Kuva 6). (Haikala & Metteri 2017.)

Kuva 6. Katariina Haikala ja Vilma Metteri, Monokini 2.0 (Haikala & Metteri 2017)

3.3 Lihavat naiset populaarikulttuurissa

Vallitsevat kauneushanteet heijastelevat usein myös populaarikulttuurissa. Varsinkin elokuvien ja televisiosarjojen päärooleissa nähdään usein normatiivisiin

ihanteisiin sopivia näyttelijöitä. Lihavat naiset pääsevät ehkä sivurooleihin - silloinkin jonkinlaisina hauskuuttajina. Lihavia naisia ei myöskään nähdä ”tavallisissa” rooleissa, seksuaalisesti aktiivisina normaaleina hahmoina. Tämä vahvistaa entisestään lihaviin naisten kokemuksia ulkopuolelle jäämisestä (Harjunen, et al. 2007, 284).

Lihavuusaktivistina tunnettu amerikkalainen näyttelijä Camryn Manheim kertoo omaelämäkerrallisessa teoksessaan, kuinka lihavan naisen seksuaalisuus pyritään piilottamaan tai sivuuttamaan televisiossa. Oikeus ja kohtuus -televisiosarjassa Eleanor Frutt -nimistä asianajajaa esittänyt Manheim kertoo, että hänen roolihahmollensa kirjoitetut romanssit poikkesivat täysin muiden naishahmojen romanttisista suhteista. Suhteen kehittymistä tai mitään seksuaalisuuteen viittaavaa ei haluttu esittää sarjassa, ja Manheim päätteli tämän johtuvan roolihahmonsa ruumiin koosta. Hän ei kuitenkaan hyväksynyt tilannetta, vaan sai lopulta käsikirjoittajat kuvaamaan suhteen suudelmiseen ja muine hellydenosoituksineen. (Harjunen 2006, 190.)

Käsikirjoittaja ja näyttelijä Lena Dunham (s.1987) on myös vaikuttanut omalla panoksellaan television naiskuvaan. Hänen käsikirjoittamansa amerikkalainen televisiosarja *Girls* rikkoo monia perinteisiä naisroolien normeja. Sarjassa seurataan neljän alle kolmekymmentävuotiaan naisen elämää 2010-luvun New Yorkissa. Usein naisista kertovissa sarjoissa korostetaan naisten välisiä ihania ystävyys-suhteita. Tässä sarjassa naiset kuvataan kuitenkin aidommin, kaikkine oikkuineen ja juonitteluineen. Sarjassa rikotaan myös perinteisiä siveyssääntöjä, sillä hahmot voidaan esittää täysin alasti tai istumassa esimerkiksi vessanpöntöllä. Etenkin Lena Dunhamin näyttelemä hahmo Hannah rikkoo perinteisiä naiseuden rooleja. Hannahilla on lyhyet hiukset, erikoinen tyyli, eikä hän peittele pieniä rintojaan tai mahamakkaroitiaan. Sarjassa Hannah myös esitetään seksuaalisesti hyvin aktiivisena hahmona.

Girls-sarjan seksikohtaukset ovat sarjan tyylin mukaisesti rehellisiä ja häpeilemättömiä. Kirjassaan *Not That Kind of Girl* Dunham toteaa perinteisen sarjojen ja elokuvien seksikohtausten noudattavan samaa kaavaa, jossa kaksi tunnelmallisessa valaistuksessa kylpevää ihmistä saavuttavat orgasmin samanaikaisesti. Hänen mukaansa perinteiset seksikohtaukset ovat usein epärealistisia ja

saavat meidät epäilemään omaa kyvykkyyttämme. Dunham perusteleekin sarjassa tekemiään valintoja, halulla kuvata seksiä mahdollisimman aidosti, sellaisena kuin hän on sen kokenut. (Dunham 2014, 102 - 103.)

4 Maalausarja Honor My Curves

4.1 Minä mallina

Toteutan opinnäytetyönäni maalausarjan, jossa kuvaan naisruumista normaalia poikkeavalla tavalla. Maalauksissa kuvapinta on rajattu useimmiten figuurin keskivartaloon, jolloin pää ja muut raajat eivät näy kokonaan. Haluan kuvastrategiallani keskittyä vyötärön alueelle, sillä se koetaan usein naisruumiissa ongelmallisimmaksi, alueelle helposti kertyvän läskin takia.

Kun aloin edellistä projektiani varten tutkia ihmisten ottamia selfieitä, eli netissä julkaistuja omakuvia, törmäsin kehopositiivisuus-ilmiöön. Käyttäjät, erityisesti naiset, julkaisivat netin kuvapalvelu Instagramissa itsestään ”epäedullisia” kuvia, joissa he rikkoivat naiskehon esittämisen rajoja. Monissa kuvissa erikokoiset naiset poseerasivat alusvaatteisillaan, mutta muotojensa peittelyn sijaan, he näyttivät mahamakkaransa tai selluliittinsa ilman minkäänlaista häpeää. Aluksi kuvia oli vaikea katsoa, sillä olin tottunut näkemään vain laihojen ja treenattujen ihmisten kuvia. Vähitellen huomasin kuvien normalisoituvan. En enää kiinnittänyt kuvissa mahamakkaroihin huomiota, vaan näin niissä kauniin, itseensä tyytyväisen ihmisen.

Kehopositiivisuus-ilmiöstä inspiroituneena aloin tehdä opinnäytetyötäni. Internetistä kaapatut kuvat eivät kuitenkaan inspiroineet minua maalauksiksi asti, joten aloin valokuvata itseäni. Minun oli myös helpompi maalata teoksia itsestäni otettujen kuvien pohjalta. Tällä tavoin minun ei tarvinnut pelätä loukkaavani kenenkään tunteita. Ongelmani oli kuitenkin se, etten halunnut tehdä itsestäni ”numeroa”, ja oman kehoni esittely näyttelytilassa tuntui kiusalliselta. Otinkin itseni kuvaamisen eräänlaisena haasteena - jos muutkin pystyvät siihen, pystyn minäkin. Opinnäytetyöprosessin edetessä aloin myös suhtautua eri tavalla kehooni ja sen esittämiseen. En enää nähnyt itseäni maalauksissa, eivätkä epäedulliset valokuvat kehostani tuntuneet enää kiusaannuttavilta.

4.2 Asenne ja leikkisyys kuvissa

Maalauksia varten ottamissani kuvissa leikittelen usein perspektiivillä tai kuvien elementtien etäisyyksillä. Alhaalta ylöspäin otetut kuvat tuovat kuviin asennetta ja uhmaa. Elementtien etäisyydet suhteessa kameraan saavat myös eri ruumiinosien mittasuhteet muuttumaan. Esimerkiksi maalauksessani Peach Body olevan figuurin reidet näyttävät suuremmilta, sillä ne ovat muuta vartaloa lähempänä kameraa (Kuva 7). Opinnäytetyöohjaajani Aura Hakuri huomauttikin humoristisesti maalauksen reisien muistuttavan ”kukkuloita” maisemassa.

Kuva 7. Yksityiskohta teoksestani Peach Body, 2017

Koenkin, että maalauksissani esittävyys ja abstraktit kuvapinnat luovat vuoropuhelua. Rajaamalla kuvapintaa lähelle figuuria, teoksen esittävyys toisinaan hajoaa. Omissa maalauksissani pidänkin usein eniten näistä abstrakteista osista. Sattuman kautta muodostuvat sävyjen sekoittumiset ja värien leviämiset ovat osa maalausprosessia. Aikaisemmin minulle oli tärkeintä esittävyys ja valokuvapohjainen maalaaminen. Enää se ei kuitenkaan tunnu tärkeältä. Virheet ja sattumat tekevät teoksista mielenkiintoisia.

Kerran kuvia ottaessani aloin tanssia. Itselaukaisijan sekuntien kuluessa teki mieli liikkua. Samalla mieleeni tuli myös musiikkivideoiden vähäpukeiset naiset. Musiikkivideoiden naiset ovat aina hyvin laihoja ja treenattuja, mikä taas lisää normatiiviseen ruumiskuvaan kuulumattomien ihmisten kokemusta ulkopuolisuudesta. Voinko itse tanssia noin, jos en ole tarpeeksi laiha? Näyttäisikö se edes hyvältä? Päätin yrittää vangita tanssimista kuvaan, mikä osoittautui hankalaksi. Onnistuin kuitenkin saamaan otoksia, jotka viittaavat tanssimiseen. Yhden teoksen (Kuva 8) nimeksi tulikin (I Keep) Dancing on my own ruotsalaisen laulajan Robynin samannimisen kappaleen mukaan. Laulussa kertoja tanssii yksin klubilla samalla, kun näkee ihastuksensa tanssimassa jonkun toisen kanssa. Kappaleen lopussa kertoja myöntää tulleensa vain hyvästelemään ihastuksensa. Samalla kappaleen melankolisuus saa käänteen. Kertoja ei tunnu enää tanssivan ihastuksensa huomion toivossa, vaan itselleen, koska pitää siitä. Teoksessani haluan luoda samanlaisen tunnelman – jokaisella on oikeus tanssia ja nauttia siitä kehon koosta huolimatta.

Kuva 8. Maalaukseni (I Keep) Dancing on my Own, 2017

4.3 Paheelliset pyllyt

Jostain syystä olen viehättynyt maalausteni rajaamisesta vain figuurin takapuoleen. Tiukka rajaus takamukseen, yhdistettynä alhaalta ylöspäin olevaan kuvakulmaan, korostaa myös kuvien seksuaalista sävyä. Vaikka naisruumiiseen liitetty korostettu seksuaalisuus ei ole mielestäni hyvä asia, haluan kuitenkin leiki-

tellä takamuksen aiheuttamalla seksikkyyden illuusiolla. Miksi takamukseen rajatut kuvat nähdään seksuaalisina, vaikka figuureilla olisi päällään kauheimmat mummoalushousut? Maalausteni takamukset eivät myöskään vastaa ideaalia selluliititonta persikkapylllyä.

En koe teosteni seksuaalissävytteistä lukutapaa kuitenkaan ongelmaksi. Haluan rikkoa kaavaa, jossa naisten seksuaalisuuden ilmentäminen koetaan vääränä ja hävettävänä. Verhoamalla maalausteni figuurit kaapuihin, ei myöskään syntyisi minkäänlaista muutosta asiaan. Seksuaalisuus on osa elämää, eikä omasta kehosta tykkääminen rajoitu vain ideaalivartaloisille. Mielestäni teokseni eivät jatka objektisoivaa mieskatseen luomaa kuvastoa, sillä figuurit ovat kaukana esineistetyistä passiivisesta naiskuvasta.

Itse koen teosteni takamukset ennemminkin sympaattisina. Esimerkiksi kuvassa 9 olevassa maalauksessa figuurin asento on kankea, ja alushousutkin ovat epäesteettisesti rypyillä. Kontrasti seksikkääksi koetun takamuksen ja epäseksikkään asettelun välillä on minusta kiinnostavaa.

Kuva 9. Yksityiskohta vielä keskeneräisestä maalauksesta, 2017

4.4 Tekotapa ja materiaalit aiheen tukena

Opinnäytetyöni teokset on maalattu öljyväreillä paperille. Olen aikaisemmin maalannut suurimmaksi osaksi kankaalle, ja pitänyt paperia vain luonnostelumateriaalina. Aloin kuitenkin maalata paperille, sillä huomasin sen tukevan nopeaa ja sattumanvaraista tekotapaani kangaspohjaa paremmin.

Joulukuussa Imatralla 2016 ollut Taidebunkkerin näyttelyäni varten, aloin tehdä musteella maalauksia paperille. Tekoprosessi oli sopivan nopea, eikä se sallinut ylityöstämistä. Nopean tekoprosessini takia musteella tehdyt teokset säilyivät helpommin ”raikkautensa”. Tässä vaiheessa halusin vielä tehdä opinnäytetyömaalaukseni kankaalle, sillä kangaspohjiin tehdyt isokokoiset teokset näyttäisivät vaikuttavammilta. Ne olisi myös helpompi ripustaa siististi ja tyylikkäästi.

Kankaan puuttuessa aloin tehdä maalauksia paperille. Olin aikaisemmin maalannut levyille ja paperi käyttäytyi aika samalla tavalla öljyväreiden kanssa. Molemmissa materiaaleissa siveltimenvedot jäivät selkeämmin näkyviin, mikä on

mielestäni tärkeä seikka töissäni. Jatkoin paperille maalaamista, ja se alkoi sujua koko ajan paremmin. Paperille maalaamisessa viehätti myös materiaalin halpuus. Jos teos meni pilalle, sen pystyi heittämään pois, ilman suurempia tunnontuskia kalliin materiaalin tuhlaamisesta. Saatuaani kangaspohjat valmiiksi, en enää ollutkaan kiinnostunut niille maalaamisesta.

Maalatessani, käytän usein paperin valkoisuutta hyväksi. Ihon valokohdat maalaan aluksi vaalealla sävyllä, ja poistan sitten enimmäkseen maalit rätillä. Tällöin valokohtiin jää vain vähän pigmenttiä, eikä niihin tarvitse lisätä valkoista maalia. Joissain teoksissa jätin paperin valkoisuutta enemmänkin näkyviin tai kokonaan käsittelemättä. Esimerkiksi aiemmin mainitsemassani maalauksessa Peach Body (Kuva 7) jätin figuurin rintaliivit kokonaan käsittelemättä.

Vaikeinta uudessa maalaustyyliissäni on sen periksiantamattomuus. Maalausalueet täytyy saada heti oikein. Jos jokin kohta epäonnistui ja teoksen antoi kuivua, maalaukselle ei voinut enää tehdä mitään. Joskus myös eräänlaiset virheet muuttivat teosta. Kerran olin jättänyt yhden teoksen pystyasentoon pitemmäksi aikaa kuin yleensä, ja siihen alkoi muodostua valumia. Yleensä pyyhin kaikki valumat pois, sillä ne saattavat viedä liikaa huomiota teoksessa. Tässä maalauksessa valumat olivat kuitenkin mielestäni kiinnostavia.

Maalatessani teoksen Bubble Butt (Kuva 10) alushousuja, huomasin, että käyttämällä enemmän maalausnestettä siveltimenvedot hävisivät miltei kokonaan. Alushousujen varjoista tuli utuisia, mikä loi kiinnostavan kontrastin figuurin ihon käsittelyn rosoisuuteen. Jatkoin saman tekniikan käyttöä myös taustojen tekemisessä, mikä korosti figuureja entisestään.

Kuva 10. Yksityiskohta maalauksesta Bubble Butt, 2017

Paperi kiinnostaa minua materiaalina myös sen huonomman arvostuksen takia. Usein paperille tehdyt työt hinnoitellaan eri tavalla, vaikka ne materiaalina maksaisivat saman verran kuin kangas. Toisaalta paperi on materiaalina paljon kangasta hauraampaa. Ajatus halvan ja epäsuositun materiaalin käyttämisestä kuitenkin kiinnostaa minua. Mielestäni paperi sopii hyvin yhteen valitsemani aiheen kanssa, sillä haluan tuoda arvostusta myös kuvaamilleni kehoille. Myös perinteisten tekotapojen kyseenalaistaminen kiinnostaa minua.

Olen viime aikoina alkanut kiinnittää enemmän huomiota käyttämiini väreihin suhteessa käsittelemääni teemaan. Kun aloin ensimmäistä kertaa tekemään kehoon liittyviä maalauksia, halusin välttää mahdollisimman paljon likaisia sävyjä. Halusin teosten olevan raikkaita ja leikkisiä, ja monet olivatkin varsinaisia ”pastelliunelmia”. Aloin kuitenkin pohtia tarkemmin likaisuutta terminä, ja katsoin paljon Marlene Dumasin maalauksia. Hän käyttää usein teoksissaan varsin li-

kaisia sävyjä. Läski koetaan jonkinlaisena kehoon kuulumattomana osana. Siitä halutaan päästä eroon ja sitä pidetään ällöttävänä. Siksi onkin mielestäni tärkeää käyttää likaisia sävyjä. Jos tekisin teokseni vain pastellisävyillä, korostaisin samalla ideaalia muovista naiskuvaa.

5 Lopuksi

Teossarjani Honour My Curves on yritys muuttaa kuvastoa, jonka kautta naisia määritellään. Mielestäni on tärkeää monipuolistaa naiskuvaa, sillä edelleen ruumiiseen liitettävät normit rajoittavat monien ihmisten elämää. Opinnäytetyöprosessi on muuttanut myös omia ajatusmallejani omaan ruumiiseeni liittyen. Olen jopa alkanut pitää omista mahamakkaroistani.

Olen myös paljon pohtinut sitä, onko taide oikea kanava yrittää vaikuttaa mielihiteisiin. Pidän kuitenkin paljon kantaaottavasta taiteesta, joten miksi en itse tekisi myös sellaista. Mielestäni taiteilijan tehtävä on myös nostattaa esiin epäkohtia, eikä vain tehdä kauniita teoksia. Keskustelimme paljon opinnäytetyöohjaajani Aura Hakurin kanssa siitä, mikä tehtävä taiteella on, tai mikä merkitys juuri minun tekemälläni taiteella on. Hänen mielestään jokaisella on tässä maailmassa oma tehtävänsä. Minun tehtäväni on maalata, ja olla eräänlainen viestikapulan kuljettaja. Tarkoitukseni on liittyä töilläni feministisen taiteen kaanoniin, ja viedä tätä ajatusmaailmaa eteenpäin.

Tulevaisuudessa aion jatkaa feministisiin teorioihin perehtymistä, ja feminististen ajatusmallien tuomista teoksiini. Koen, että opinnäytetyö oli eräänlainen alkusysäys, joka viitoittaa tietäni vielä pitkään. Prosessin aikana saamani rohkeus oman ruumiini esittämiseen ja ajatusmallieni kyseenalaistamiseen on varmasti vienyt minua uuteen suuntaan taiteilijana.

Kuvat

Kuva 1. Albrecht Dürer, Draughtsman Drawing a *Nude*, 1525, (Wikiart Home Page 2017) s. 6

Kuva 2. Guerrilla Girls, Do Women have to be Naked to get into Met. Museum? 1985, (Guerrilla Girls Home Page 2017) s. 8

Kuva 3. Marlene Dumas, Miss Pompadour, 1999 (Johannes Vermeer Prijs 2016), s. 9

Kuva 4. Judy Chicago, The Dinner Party, 1979, (Judy Chicago Home Page 2017) s. 10

Kuva 5. Jenny Saville, Propped, 1992, (Saatchi Gallery 2017) s. 13

Kuva 6. Vilma Metteri & Katariina Haikala, Monokini 2.0, (Haikala & Metteri 2017) s. 17

Kuva 7. Saimi Suikkanen, Peach Body, 2017, s. 20

Kuva 8. Saimi Suikkanen, (I Keep) Dancing on my Own, s. 22

Kuva 9. Saimi Suikkanen, yksityiskohta, 2017, s. 24

Kuva 10. Saimi Suikkanen, Bubble Butt, 2017, s. 2

Lähteet

Alroth, J. 2016. Tissiviikko on käynnissä somessa – kysyimme kampanjan ideoijalta mistä on kyse. Helsingin Sanomat. <http://www.hs.fi/nyt/art-2000004876240.html>, Luettu 5.3.2017

Berger, J. 1991. Näkemisen tavat. Helsinki: Painokaari Oy.

Boogerd, D. V.; Bloom, B.; Casadio, M.; & Bonacossa, I. 1999. Marlene Dumas. New York: Phaidon.

Chan, L. 2017. Presenting all 27 plus-size models who walked at New York Fashion Week. Glamour Magazine. <https://www.aol.com/article/lifestyle/2017/02/17/all-plus-size-models-nyfw/21716588/>. Luettu 9.3.2017

Dunham, L. 2014. Not That Kind of Girl. Lontoo: HarperCollins Publishers

Guerrilla Girls Home Page 2017. <https://www.guerrillagirls.com/naked-through-the-ages>. Luettu 27.3.2017

Haikala, K. & Metteri, V. 2017. *Tärähtäneet ämmät*. <http://www.shaken-not-blurred.com/projects#/monokini2/>. Luettu 27.3.2017

Harjunen, H. 2006. *Käsityksiä lihavan naisen seksuaalisuudesta*. Teoksessa T. Kinnunen & A. Puuronen (toim.), *Seksuaalinen ruumis*. Tampere: Gaudeamus Kirja. 183-198.

Harjunen, H. 2007. Lihavuus välitilana. Teoksessa K. Kyrölä & H. Harjunen (toim.), *Koolla on väliä!* Helsinki: Like. 205-228.

Harjunen, H.; Hämäläinen, A.; & Kyrölä, K. 2007. *Oikeus olla oman kokoinen*. Teoksessa K. Kyrölä; & H. Harjunen (toim.), *Koolla on väliä!* Helsinki: Like. 277-295.

Konttinen, R. 2010. Naiset taiteen rajoilla. Helsinki: Kustannusyhtiö Tammi.

Johannes Vermeer Prijs 2017. <http://www.johannesvermeerprijs.nl/archief.php?lang=nl&jaar=2012&s=7>. Luettu 27.3.2017

Judy Chicago Home Page 2017. *The Dinner Party*. <http://www.judychicago.com/gallery/the-dinner-party/dp-artwork/>. Luettu 14.3.2017

Kyrölä, K. 2007. Lihavuusvaara! Teoksessa K. Kyrölä; H. Harjunen; K. Kyrölä; & H. Harjunen (Toim.), *Koolla on väliä!* Helsinki: Like. 49-82.

Kyrölä, K.; & Harjunen, H. 2007. *Koolla on väliä!* Helsinki: Like.

Nead, L. 1992. *The Female Nude*. Lontoo: Routledge.

Pulakka, K. 2015. Lihankäsittelijä-miehen pöydässä nainen on jälkiruoka. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/04/02/lihankasittelija-miehen-poydassa-nainen-jalkiruoka>. Luettu 5.3.2017

Rowley, A. 2005. Rethinking a feminist practise of painting. Teoksessa G. Pollock (toim.), *Generations and Geographies in the Visual Arts: Feminist Readings*. Routledge. <https://books.google.co.uk/books?id=XgiGAgAAQBAJ&pg=PA92&dq=jo+spence+jenny+saville&hl=fi&sa=X&ved=0ahUKEwio5ZX4iMnSAhXBkywKHaZeBmkQ6AEIGTAA#v=onepage&q=jo%20spence%20jenny%20saville&f=false> Luettu 5.3.2017

Saatchi Gallery 2017. http://www.saatchigallery.com/artists/jenny_saville.htm. Luettu 13.3.2017

Sooke, A. 2016. *Chantal Joffe: 'I don't find men very interesting to look at'*. Lontoo: The Telegraph. <http://www.telegraph.co.uk/art/artists/chantal-joffe-i-dont-find-men-very-interesting-to-look-at/>. Luettu 27.3.2017

The Guardian 2015. *Artist Chantal Joffe on how she paints*. Lontoo: The Guardian. <https://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/20/guide-to-painting-chantal-joffe>. Luettu 8.3.2017

Wikiart Home Page 2017. <https://www.wikiart.org/en/albrecht-durer/draughtsman-drawing-a-recumbent-woman-1525>. Luettu 13.3.2017

Wallace, I. 2004. *The Looking Glass from the other side: Reflections on Jenny Saville's Propped*. Iso-Britannia.